

Sygn. akt – IX Ka 75/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28. marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący - S.S.O. Aleksandra Nowicka

Sędziowie: S.S.O. Barbara Plewińska

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant - st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Barbary Dryzner

po rozpoznaniu w dniu 28. marca 2013 r.

sprawy **S. O.** - oskarżonego z art. 178a§ 1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Toruniu- Wschód,

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 12. grudnia 2012 r., **sygn. akt VIII K 1509/12**,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie IV. tego wyroku w miejsce orzeczonego tamże środka karnego, na podstawie art. 42§2 kk orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami poniesionymi w tym postępowaniu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 75/13

UZASADNIENIE

S. O. został oskarżony o to, że: w dniu 01.09.2012 r. w T. przy ul. (...) kierował pojazdem marki F. (...) nr rej. (...) po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości, stwierdzonym na podstawie badania (I badanie 1,01 mg/l, II badanie 1,05 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu),

tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 kk

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 12 grudnia 2012 roku (sygn. akt VIII K1509/12)

I. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności zawiesił oskarżonemu warunkowo na okres próby wynoszący 2 lata;

III. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę 30 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 10 złotych;

IV. na mocy art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat z wyłączeniem kategorii B, którą zatrzymał oskarżonemu na okres 1 roku;

V. na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 1 września 2012 roku;

VI. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa (Kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 180 złotych tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 140 złotych tytułem wydatków postępowania.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonego względem oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat z wyłączeniem kategorii B, którą zatrzymał na okres 1 roku w stosunku do stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, przez co orzeczone wobec oskarżonego kara nie osiągnie w pełni celów wychowawczych i zapobiegawczych oraz zadań związanych z jej społecznym oddziaływaniem.

Powołując się na powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie IV poprzez zastosowaniem wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ruchu lądowym na okres 3 lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora była co do zasady trafna i doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku w kwestionowanym zakresie.

Wyjść należy od tego, że orzeczenie o karze zasadniczej pozbawienia wolności i karze grzywny nie budzi zastrzeżeń. Wymiar obu tych kar uwzględnia w odpowiedni sposób reguły określone w art. 53 kk. Rację ma natomiast prokurator, że orzeczenie w przedmiocie środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zostało ukształtowane w sposób nieprawidłowy.

Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, z wyłączeniem kategorii B, zaś zakaz w odniesieniu do pojazdów, do których prowadzenia uprawnia prawo jazdy kategorii B orzekł na 1 rok. Według sądu meriti za 3-letnim zakazem co do pojazdów poza kategorią B przemawiał stopień winy oskarżonego oraz stopień wywołanego przez niego niebezpieczeństwa w ruchu drogowym. Za ograniczeniem zaś czasokresu trwania zakazu prowadzenia pojazdów z kategorii B do 1 roku przemawiał według sądu I instancji fakt, że warunkiem uzyskania przez oskarżonego pracy (którą utracił w wyniku popełnienia przestępstwa, o które toczy się sprawa) w wykonywanym przez niego od kilku lat zawodzie przedstawiciela handlowego jest posiadanie prawa jazdy do kierowania samochodami osobowymi jak też to, że wynagrodzenie oskarżonego było głównym źródłem utrzymania jego rodziny. Innymi słowy mówiąc, zdaniem sądu meriti trudna sytuacja majątkowa w jakiej znalazł się obecnie oskarżony wynikająca z utraty pracy nakazywała odmienne określenie czasokresu trwania zakazu prowadzenia pojazdów kategorii B.

Stanowiska sądu I instancji nie sposób podzielić. W ocenie sądu odwoławczego okoliczności sprawy nie uzasadniały rozróżnienia długości trwania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w zależności od kategorii prawa jazdy, a już z pewnością nie było podstaw aby zakaz w stosunku do pojazdów z kategorii B orzec na krótszy okres niż w stosunku do pozostałych pojazdów.

Należy przypomnieć, że funkcją zakazu prowadzenia pojazdów jest przede wszystkim prewencyjne oddziaływanie wobec społeczeństwa w drodze wykluczenia z ruchu drogowego kierowcy, który wykazał, że zagraża bezpieczeństwu w komunikacji. Stąd też okres, na jaki sąd orzeka ten środek, winien odpowiadać przede wszystkim potrzebie prewencyjnego i wychowawczego oddziaływania, a pośrednio też i odbioru orzeczenia sądowego jako słusznego, w kontekście stopnia zawinienia oskarżonego.

Zachowanie oskarżonego nakazuje uznać, że stwarza on poważne i realne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Chodzi bowiem o to, że oskarżony wykazał się na tyle nieodpowiedzialną postawą i lekceważącym podejściem do przepisów ruchu drogowego, że należy przyjąć, iż zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym spowoduje prowadzenie przez oskarżonego każdego rodzaju pojazdu mechanicznego, choć niewątpliwie przede wszystkim kierowanie samochodem osobowym, który prowadził dopuszczając się przypisanego mu czynu i którym oskarżony na co dzień jeździ chociażby z racji wykonywanego zawodu przedstawiciela handlowego.

Według sądu odwoławczego niesłuszne było więc określenie długości zakazu prowadzenia pojazdów, do których uprawnia prawo jazdy kategorii B w niższej wysokości niż pozostałych. Z drugiej zaś strony, nieuzasadnione jest orzekanie surowszego zakazu w odniesieniu do pojazdów innych niż osobowe. Brak jest jakichkolwiek elementów świadczących o tym, że oskarżony winien zostać pozbawiony uprawnień do kierowania pojazdami innymi niż należące do kategorii B przez dłuższy czas. Oskarżony winien zostać pozbawiony możliwości prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym przez taki sam czas tj. przez okres 2 lat i dlatego też zaskarżony wyrok został w tym kierunku zmieniony.

Za takim ukształtowaniem czasokresu zakazu przemawiał fakt, że oskarżony zdecydował się prowadzić samochód bezpośrednio po wypiciu sporej ilości alkoholu (4 półlitrowe butelki piwa i drink). Oskarżony prowadził samochód z bardzo wysokim stężeniem alkoholu w wydychanym powietrzu gdyż aż czterokrotnie przekroczył próg stanu nietrzeźwości określony w art. 115 § 16 kk. W takim stanie jechał ruchliwą drogą (węzeł nr 9 w L. przy trasie K-10) w trudnych warunkach pogodowych i chciał przejechać trasę między Z. a T.. Co więcej, w czasie jazdy nie zapanował nad samochodem, uderzył w barierkę ochronną a następnie zjechał na przeciwny pas ruchu gdzie zderzył się z innym samochodem. Dodatkowo zważyć należy, że oskarżony jechał samochodem służbowym oddanym mu w użytkowanie przez pracodawcę do świadczenia pracy.

Oskarżony wykazał się zatem skrajnie nieodpowiedzialną postawą i lekceważącym podejściem do zasad bezpieczeństwa w ruchu. Decydując się na prowadzenie samochodu nie zważał ani na bezpieczeństwo własne ani innych użytkowników drogi. Nie było zatem podstaw by orzekać zakaz prowadzenia pojazdów kategorii B w najniższym możliwym wymiarze. Także aktualna sytuacja majątkowa oskarżonego związana z utratą przez niego pracy oraz trudnościami w zatrudnieniu wynikającymi z pozbawienia uprawnień do kierowania pojazdami kategorii B nie sprzeciwia się zaostreniu zakazu prowadzenia pojazdów tej kategorii do lat 2. Przeciwnie sytuacja w jakiej obecnie oskarżony się znajduje jest wyłącznie wynikiem jego lekkomyślnego i nieodpowiedzialnego zachowania i sytuacja ta nie może przemawiać za „złagodzeniem” odpowiedzialności karnej za popełniony czyn. Trudności w znalezieniu pracy w związku z utratą uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi są naturalną konsekwencją popełnionego przez oskarżonego przestępstwa. Poza tym należy pamiętać, że podstawową funkcją analizowanego środka karnego jest prewencyjne oddziaływanie wobec społeczeństwa (ochrona przed nieodpowiedzialnym i zagrażającym pozostałym uczestnikom ruchu kierowcą), dlatego względem powyższe również wykluczał orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów na okres krótszy niż 2 lata.

Aktualnie wyrażany przez oskarżonego w toku całego postępowania żal i skrucha również nie mogą mieć decydującego znaczenia dla ukształtowania czasokresu zakazu bowiem oskarżony w momencie popełniania przypisanego mu czynu nie wykazał się żadną refleksją i bez zastanowienia wsiadł za kierownicę bezpośrednio po spożyciu dużej ilości alkoholu zamierzając pokonać trasę Z. - T.. Spowodował kolizję, a więc stworzył poważne zagrożenie dla siebie jak i dla innych uczestników ruchu. Obecna postawa oskarżonego nie przekreśla jednoznacznej wymowy okoliczności obciążających, w tym przede wszystkim wysokiego stopnia niebezpieczeństwa wywołanego popełnionym czynem.

Mimo, że czyn był zdarzeniem epizodycznym w dotychczas nienagannym życiu oskarżonego, to jednak okoliczności jego popełnienia determinujące jego wysoki stopień społecznej szkodliwości oraz wysoki stopień winy przekonały, iż cele kary spełni jedynie zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres 2 lat. Dopiero taki wymiar zakazu można uznać za dostosowany do okoliczności popełnionego czynu, jego społecznej szkodliwości oraz uwzględniający potrzebę wyeliminowania oskarżonego z ruchu drogowego na czas pozwalający uzmysłowić mu konieczność przestrzegania przepisów ruchu drogowego i konsekwencji płynących z ich niesposobowania

Ważąc więc okoliczności towarzyszące popełnieniu przez oskarżonego przypisanego mu czynu jak również biorąc pod uwagę to jak duże zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego swoim zachowaniem spowodował, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie IV tego wyroku w miejsce orzeczonego tamże środka karnego, na podstawie art. 42 §2 kk orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat. 2-letni czasokres zakazu jest konieczny do osiągnięcia wobec oskarżonego celów kary.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany mocy. Nie wystąpiły bowiem żadne uchybienia stanowiące bezwzględne przyczyny odwoławcze będące podstawą do uchylenia lub zmiany wyroku z urzędu w dalszej części.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych należnych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawia za tym jego sytuacja majątkowa.